Kluk

Osada Kluk, ležící spolu s Nedvězím v katastrálním území Dražejov, má dlouhou a složitou historii. V polovině 19. století zde žilo více než 100 obyvatel, před druhou světovou válkou jejich počet klesl na 62 a jen 3 lidé z toho se hlásili k české národnosti. Po odsunu a následném dosídlení po roce 1945 bylo v Kluku trvale hlášeno pouhých 27 osob a od roku 1961 dlouhá desetiletí nikdo. Zbylé původní domy spolu s nově postavenými chatami byly v šedesátých letech 20. století prohlášeny za rekreační objekty, následně došlo k jejich přičlenění k Dražejovu a osada Kluk byla úředně zrušena. Teprve roku 1997 jí byl vrácen statut osady. Ačkoliv nese od prvopočátku jméno Kluk, dost často se vyskytuje i tvar Kluky, především v běžné mluvě. V německých textech je také používán tvar Kluk, či Kluck.
Osadu v době největšího rozkvětu tvořilo, kromě řady menších domů podél cesty, šest samot. Roubený dům, dosud stojící nad Pramenným dolem, nesl jméno Borngrund. Na opačné straně cesty k Dražejovu leží samota Hallerberg. Poblíž tohoto domu stávalo ještě číslo popisné 14, ale zaniklo již na začátku 20. století. Nad cestou nalezneme sušárnu, vytesanou do skalního bloku, prostor o dvou místnostech nese nad hlavním vchodem datum 1789. Od Hallerbergu směrem k Vlkovu ležela samota Munkerberg s číslem popisným 15. Dnes po ní zbyla jen stavební parcela se zbořeništěm v majetku Lesů ČR. U návrší, které je v současných mapách označováno jako Mařík, se rozkládaly hned dvě samoty. Velký dvorec pod mírnou strání se nazýval Odenberg m3 a domu opodál se říkalo Gärtnerberg. Směrem k východnímu okraji náhorní plošiny se dochovaly rozsáhlé ruiny čísla popisného 11 a 18. Tento veliký statek se dvěma domy a stodolami nesl jméno Bauernberg. Místo pobořených staveb měl být svého času postaven shluk chatiček pro rekreaci. Došlo i k rozparcelování pozemků na dvě řady malých stavebních parcel, ale stavbu chatiček naštěstí nepovolilo CHKO Kokořínsko.
Dubské Švýcarsko proslulo pěstováním chmele. Významným zdrojem obživy místních obyvatel bylo ale i ovocnářství. Proto ve zdejší oblasti nacházíme dosud četné skalní sušárny ovoce, umístěné vždy mimo lidské sídlo.
První písemná zmínka o zdejší lokalitě pochází zřejmě z roku 1402 v listinách o dělení majetku pánů z Dubé, psáno je tam, že Jindřich řečený Hlaváč získal kromě jiného "pole zpustlá v Kuku" – pokud se skutečně jedná o zkomoleninu jména Kluk. Osada Kluk, která v následující době vznikla, se stala součástí houseckého panství. V roce 1520 v dědických listinách tehdejšího majitele Housky Václava Hrzána z Harasova je zaznamenáno, že k Housce náleží vesnice s dvorem v Kluku. Roku 1593 je psán v Kluku dvorec s jedním osedlým – tedy sedlákem, platícím dávky vrchnosti. V pobělohorské době doznala vesnice velkých škod a teprve krátce před rokem 1710 zde byly postaveny nové chalupy. Roku 1786 je zaznamenáno v Kluku 10 domů, v roce 1843 již 17 domů a 126 obyvatel.
Na vyvýšenině nad silnicí u odbočky ke Kluku byly F. Gabrielem a J. Panáčkem v roce 1990 objeveny zbytky hrádku. Čelní hradní příkop je více dílem přírody nežli lidských rukou, ale na hradišti samém nacházíme zřetelnou prohlubeň po sklepích či podvalí paláce. Po obvodu jednodílného hrádku lze nalézt zbytky zdiva. Jde rozhodně o zřetelnější pozůstatky než u „vedlejšího“ domnělého hrádku Lov. Žádné písemné doklady o něm výslovně nehovoří, proto nelze s jistotou určit jeho jméno. Predikát "z Kluku" se sice objevuje u bělského rychtáře Ješka z Kluku v roce 1348, problém ale je, že dvorec Kluk či Kluky se nacházel také v místech dnešní obce Kluky nedaleko Katusic, navíc i obec Luka údajně nesla v 13. a 14. století jméno Kluk a lze těžko doložit, ke které lokalitě se predikát „z Kluku“ vztahuje. Archeologické nálezy – keramické fragmenty - dokládají osídlení v polovině 13. století a jsou uloženy v Archeologickém oddělení Krajského muzea v Teplicích.